

Rapport avseende granskning av årsredovisning 2019-12-31 Kommunalförbundet samverkan, återvinning och miljö (SÅM)

Februari 2020

Pernilla Rehnberg, Sebastian Lundin och Tim Ainemo

Innehåll

Innehåll	2
Sammanfattning	3
Inledning	5
Granskningsresultat	6

Sammanfattning

Uppdrag och Bakgrund

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål direktionen beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

Revisionsfråga

Är räkenskaperna rättvisande och är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål direktionen beslutat?

Underliggande revisionsfrågor:

- Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar. Innehåller dokumentet den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer?
- Granskning av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.
- Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut? Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är resultatet i årsbokslutet förenligt de mål direktionen beslutat?
- Är balanskravet uppfyllt?

Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kommunallagen
- Kommunala redovisningslagen
- God revisionssed för kommunal verksamhet
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Svar på revisionsfrågan

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller uppgifter som är väsentliga för att bedöma verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning. Vi bedömer räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande.

Direktionen har inte beslutat om några finansiella mål.

Vi kan inte uttala oss om resultatet av måloppfyllelsen avseende de verksamhetsmässiga målen är tillräcklig för att kommunalförbundet ska anses bedriva verksamheten i linje med god ekonomisk hushållning.

Iakttagelser

Vid granskning av väsentliga resultatposter och balansposter har vi gjort följande noteringar:

- Årets resultat är +0,9 mkr, vi har noterat att förbundet ej genomför en balanskravsutredning.
- Förbundet redovisar inte fullt ut anläggningstillgångar enligt komponentavskrivning. Detta då förbundet bedömt att vissa tillgångar inte bör delas upp i väsentliga komponenter vilket är förenligt med RKR 4. Kommunalförbundet upplyser om detta i årsredovisningen.
- I årsredovisningen presenteras nio övergripande verksamhetsmässiga målen dessa är uppdelade i 11 underliggande mål och 27 åtgärder. Endast två av 27 åtgärder hade tidsplan år 2019 för utvärdering. I årsredovisningen kommenteras inte utfallet för dessa åtgärder eller uppfyllnadsgrad av de övergripande målen. Slutavstämning av målen görs i samband med planperiodens slut dvs 2022.

Rekommendationer

Vi har noterat att direktionen har antagit totalt nio övergripande mål. Samtliga nio mål följs upp löpande och slutavstämning görs i samband med planperiodens slut. Vi rekommenderar direktionen att presentera de mål och åtgärder som går att presentera vid årsbokslutet för att förtydliga måluppfyllelsen.

Jönköping 2020-03-04

DELOITTE AB

Sebastian Lundin
Revisor

Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor

Inledning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kommunalförbundet Samverkan, återvinning och miljö (SÅM) har Deloitte genomfört en granskning av förbundets årsredovisning per 2019-12-31.

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska en kommuns årsredovisning redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Rådet för kommunal redovisning (RKR), vars huvuduppgift är att främja och utveckla god redovisningssed i kommuner och landsting i enlighet med LKBR, har gett ut rekommendationer för den kommunala redovisningen. I tillämpliga delar ska även normering från Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden användas. Enligt KRL och kommunallagen (KL) är det kommunstyrelsen (direktionen) som ansvarar för årsredovisningens upprättande.

1. Uppdrag och bakgrund

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål direktionen beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet.

1.1. Revisionsfråga

Är räkenskaperna rättvisande och är resultatet i årsbokslutet förenligt med de mål direktionen beslutat?

Underliggande revisionsfrågor:

- Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar. Innehåller dokumentet den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer?
- Granskning av väsentliga resultat- och balansposter med avseende på fullständighet, riktighet, existens, tillhörighet, periodisering, värdering, äganderätt och förpliktelser samt innehåll och presentation.
- Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut? Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är resultatet i årsbokslutet förenligt de mål direktionen beslutat?
- Är balanskravet uppfyllt?

1.2. Revisionskriterier

Följande revisionskriterier används:

- Kommunallagen
- Kommunala redovisningslagen
- God revisionssed för kommunal verksamhet
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Granskningsresultat

1.3. Avgränsning

Granskningen omfattar genomgång av årsredovisningen med fokus på förvaltningsberättelse, verksamhetsredovisningen, resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys, nothänvisningar samt sammanställd redovisning.

1.4. Metod

Revision har utförts i enlighet med god revisionsred i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Revisionen innefattar att utifrån en bedömning av väsentlighet och risk granska ett särskilt urval av underlag till belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och direktionens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som direktionen gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen.

2.1 Kvalitetssäkring av årsredovisningens delar

Nedan presenteras vår granskning av årsredovisningen baserat på revisionskriterierna. För att tydliggöra huruvida förbundets årsredovisning är i överensstämmelse med kommunallagen och lagen om kommunal redovisning finns nedan en tabell över ett antal lagkrav:

Tabell 1: Uppfyllelse mot lagen om kommunal bokföring och redovisning

Lagkrav	Lagrum	Uppfyller?
Ska innehålla en översikt över utvecklingen av förbundets verksamhet	LKBR 11 kap 1§	Ja
Sådana förhållanden som inte ska redovisas i balans- eller resultaträkningarna, men som är viktiga för bedömningen av förbundets resultat och ställning	LKBR 11 kap 2§	Ja
Upplysning om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut	LBKR 11 kap 3	Ja
Upplysning om förbundets förväntade utveckling	LBKR 11 kap 4	Ja, återfinns i förvaltningsberättelsen.

Väsentliga personalförhållanden och uppgift om sjukfrånvaro	LKBR 11 kap 5–6§	Ja, återfinns i avsnittet "Personalredovisning".
Förbundets investeringsverksamhet	LKBR 10 kap 2§	Ja, återfinns i avsnittet "Investeringsredovisning".
Redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten	LKBR 10 kap 1§	Ja, beskrivning finns om hur utfallet förhåller sig till budgeten men uppställning saknas av utfall i förhållande till budget.
Hur ett eventuellt negativt resultat ska regleras – balanskravet	LKBR 11 kap 10§	Nej, utredning av balanskrav saknas.
Hur målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts	LBKR 11 kap 8§	Finansiella mål Direktionen har ej beslutat om några finansiella mål.

Verksamhetsmål

Vi kan i dagsläget inte uttala oss om huruvida resultatet av måluppfyllelsen är tillräckligt för att kommunalförbundet ska anses bedriva verksamheten i linje med god ekonomisk hushållning.

Vår uppfattning är att kommunalförbundet bör utvärdera fler verksamhetsmål i samband med årsbokslutet.

Uppställningen av årsredovisningen bör överensstämma med resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning enligt årsredovisningen under det närmast föregående räkenskapsåret. Vidare bör årsredovisningen innehålla väsentliga nyckeltal och jämförelsesiffror för motsvarande period föregående år. Motsvarande redovisningsprinciper bör också gälla. Väsentliga notupplysningar bör dessutom ingå i årsredovisningen.

Uppställningarnas form beträffande resultat- och balansräkning, kassaflödeanalys, noter och övriga finansiella analyser för förbundet överensstämmer med uppställningen i senaste årsredovisningen. Utfallet för rapportperioden avseende förbundet beskrivs i förvaltningsberättelsen och rapporternas uppställning jämte 2018 jämförs mot budget för räkenskapsåret. Uppställningsformerna överensstämmer med senaste årsredovisningen.

Iakttagelse

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller den information som föreskrivs av lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer.

2.2 Granskning av väsentliga resultat- och balansposter

Enligt LKBR 5 kap. ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader. Balansräkningen ska enligt LKBR 6 kap. redovisa förvaltningens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda pantar och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Resultaträkning 2019 jämförelse mot föregående år

Nedan presenteras ett utdrag ur förbundets resultaträkning för år 2019 och år 2018 vilka presenteras i årsredovisningen för respektive år.

Tabell 2: Utdrag ur förbundets resultaträkning år 2019 och år 2018

Mkr	2019	2018
Verksamhetens intäkter	85,2	65,5
Verksamhetens kostnader	-79,0	-64,0
Avskrivningar	-5,2	-1,5
Nettokostnader	1,0	0,1
Finansiella intäkter	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-0,1	-0,1
Årets resultat	0,9	0,1

Förbundet visar för år 2019 upp ett resultat om +0,9 mkr. Förbundet bildades under 2017 och verksamheten startade 1 januari 2018.

I årsredovisningen gör förbundet en analys av intäkterna och kostnaderna utifrån budgeten. Vid prognosen i delårsbokslutet förväntades ett negativt resultat över helåret 2019. Överskottet vid årsbokslutet 2018 beror framför allt på högre intäkter vilka nämns i följande stycke.

Förbundets intäkter vid årsbokslutet är högre än som budgeterats i början av året. Detta beror på flera olika händelser. Några av dessa händelser avser bland annat att aktivering av FNI-taxor i samband med utställningen av de nya kärnen skedde tidigare än budgeterat. Införandet av matavfall som

påbörjats under hösten 2019 går i snabbare takt än vad som förväntades, entreprenören för slamtömning har tagit i kapp de slamtömningar som de låg efter med under 2019. Vidare har en ökad mängd avfall på återvinningscentralerna medfört ökade intäkter på vidareförsäljning av materialet.

Förbundets kostnader har likt intäkterna överstigit budget. Detta hänförs till flera faktorer. Dels har effekterna som grund för ökade intäkter också medfört att kostnaderna har blivit högre. Vidare beror de ökade kostnaderna på ökade kostnader för personal och extratömning för att undvika långa hämtningsintervall under utställningsperioden, distribution av informationsmaterial.

Balansräkningen

Nedan följer ett sammandrag av förbundets balansräkningar vilka presenteras i årsredovisningen. Därefter följer en analys av väsentliga balansposter och fluktuationer.

Tabell 4: Balansräkning

Mkr	2019	2018
Anläggningstillgångar	111,3	52,7
Kortfristiga fordringar	20,3	22,2
Bank	27,2	67,1
Summa tillgångar	158,8	142
Ingående eget kapital	-0,5	-0,6
Årets resultat	0,9	0,5
Avsättningar	1	
Långfristiga skulder	143	100
Kortfristiga skulder	14,4	42,1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	158,8	142

Anläggningstillgångar

Avskrivningar påbörjas när anläggningen tas i bruk i enlighet med god redovisningssed.

Förbundet har investerat 63,7 mkr (42 mkr) i anläggningstillgångar. Av investeringarna avser 24,8 mkr införandet av FNI kärnen & investering till omlastningscentral för 27,4 mkr. Årets avskrivning uppgår till 5,1 mkr.

Iakttagelse

Förbundet redovisar inte fullt ut anläggningstillgångar enligt komponentavskrivning. Detta då förbundet bedömt att vissa tillgångar inte bör delas upp i väsentliga komponenter vilket är förenligt med RKR R4. Kommunalförbundet upplyser om detta i årsredovisningen. Vår slutsats i

övrigt är att förbundet redovisar anläggningstillgångar i enlighet med god redovisningssed.

Kortfristiga fordringar

Posten kortfristiga fordringar består av kundfordringar, förutbetalda kostnader, moms, upplupna intäkter och övriga kortfristiga fordringar.

Posten kundfordringar kommenteras nedan.

Kundfordringar

Förbundet gör löpande avstämningar av sina kundfordringar. Vi har gjort en avstämning av posten genom att ta del av förbundets underlag.

Iakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av kundfordringarna.

Moms

Förbundet redovisar varje månad moms till Skatteverket som sedan regleras likvidmässigt.

Momsfordran och momsskuld i bokslutet avseende december 2019 har stämts av mot underlag.

Iakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att förbundet inte har en tillförlitlig rutin vad gäller förbundets redovisning och inbetalning av moms.

Kassa och bank

Posten består av banktillgodohavanden som finns ute i verksamheten. Vi har stämt av tillgångarna mot engagemangsbesked erhållna från bank.

Iakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att förbundets kassa och bank inte skulle vara upptagen till ett korrekt belopp.

Eget Kapital

Förbundets egna kapital har ökat med 0,9 mkr. Denna förändring består av årets resultat.

Iakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att förbundets egna kapital är felaktigt redovisat.

Långfristiga skulder

Förbundet har långfristiga skulder till Kommuninvest om 143 mkr. Posten långfristiga skulder har ökat med 43 mkr gentemot föregående år till följd av att nya lån har tagits under året.

Iakttagelse

Vi har gjort en avstämning av posten mot underlag. Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att förbundets långfristiga skulder inte skulle vara upptagna till rätt belopp.

Kortfristiga skulder

Posten kortfristiga skulder består av leverantörsskulder och särskilda punktskatter, personalens skatter och arbetsgivaravgifter, övriga kortfristiga skulder, semesterlöneskuld, löneskatt, upplupna räntekostnader, upplupna pensionskostnader, förutbetalda intäkter, övriga upplupna kostnader m.m.

Nedan följer en analys av väsentliga delar av kortfristiga skulder.

Leverantörsskulder,

Förbundet stämmer varje månad av leverantörsreskontran mot huvudboken.

Vi har granskat förbundets avstämning mot huvudboken och kan konstatera att denna är gjord.

Iakttagelse

Vi har inte noterat något som indikerar ett felaktigt värde av leverantörsskulder.

Personalrelaterade skulder

Vi har stämt av personalens skatter och arbetsgivaravgifter mot inlämnade deklarationer och semesterlöneskulden mot semesterlöneskuldlista. Avstämningen har skett utan anmärkning.

Iakttagelse

Vi har inte noterat något i vår granskning som tyder på att de personalrelaterade skulderna inte är rätt redovisade i bokslutet.

2.3 Årsredovisningens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Enligt LKBR 4 kap. ska årsredovisningen redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut. Årsredovisningen innehåller resultat- och balansräkning för affärsverksamheten.

Genom granskning och analyser presenterade under 2.2 har vi kontrollerat att årsredovisningen uppfyller kraven enligt LKBR.

Iakttagelse

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt innehåller uppgifter som är väsentliga för att bedöma verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning. Vi bedömer räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande.

2.4 Måluppfyllelse

Kommuner, förbund och landsting skall för verksamheten ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. I planen skall anges en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen. Som underlag tjänar den finansiella redovisningen, det vill säga externredovisningen. Exempel på vad som kan ingå i den finansiella målsättningen är resultatkrav med anledning av framtida kapacitetsbehov med nuvarande service. Resultatkravet bör ligga på en nivå som konsoliderar ekonomin. Andra exempel på mål är skuldsättningen på kort och lång sikt, soliditet samt hur investeringar och pensioner skall finansieras.

I samband med årsredovisningen görs en bedömning av hur verksamheterna bedrivs mot kravet om god ekonomisk hushållning. Bedömningen av årsredovisningen är en översiktlig granskning. Det huvudsakliga syftet är att ge direktionen ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten för att en god ekonomisk hushållning uppnås.

Är de verksamhetsrelaterade och finansiella målen uppfyllda?

Enligt KL skall det i årsredovisningen finnas en utvärdering av hur de uppsatta verksamhetsmålen uppfyllts. SÅM har antagit nio övergripande mål för perioden 2018-2022. Målen är antagna i förbundets renhållningsordning. Beslut om renhållningsordningen har tagits av interimsdirektionen under sammanträdet 2017-09-14 och vidare godkänts av respektive kommunfullmäktige under våren 2018.

Verksamhetsmål

Av renhållningsordningen framgår att SÅM har nio övergripande mål för perioden 2018-2022. De första tre målen anses vara prioriterade och utgör en inriktning av förbundets verksamhet och beslutsfattande. De övergripande målen är i sin tur nedbrutna i flera delmål och mäts i olika intervaller men slutredovisas under år 2022.

De övergripande målen för SÅM år 2018-2022 är:

- Mängden avfall som kommunen ansvarar för ska minska till förmån för hållbar konsumtion och ökad återanvändning.

- Hushåll, kommuner och verksamheter ska bli bättre på att källsortera och materialåtervinningen ska öka.
- Matavfall ska omhändertas så att nationella miljömål uppnås.
- Källsorteringen av farligt avfall ska förbättras.
- Standard och service på ÅVC inom GGVV samt tillgänglighet och förutsättningarna för att lämna grovavfall till återanvändning ska förbättras.
- Återanvändning av avloppsslam ska bidra till resurseffektiva kretslopp med minsta möjliga påverkan av farliga ämnen.
- Prioriterade nedlagda deponier ska vara undersökta och riskklassificerade.
- Nedskräpning ska minska.
- Verksamheter ska genom att arbeta mot en mer cirkulär ekonomi i ökad utsträckning minska avfallsmängder, öka återanvändning och återvinning, använda miljövänliga material och omhänderta farligt avfall på rätt sätt.

De övergripande målen är nedbrutna i 11 mätbara delmål och avser mätbart utfall år 2022. Till de övergripande och dess underliggande mål har 27 åtgärder tagits fram och dessa revideras årligen. Åtgärderna utvärderas efter den tidsplan de är angivna med i renhållningsordningen. I renhållningsordningen återges också vem som ansvarar för respektive åtgärd, åtgärderna ägs till majoritet av SÅM men också av andra ansvariga organisationer.

I årsredovisningen för 2019 presenteras inget utfall av måluppfyllnadsgrad eller utvärdering av delmål eller åtgärder. I renhållningsordningen framgår att följande åtgärder ska utvärderas år 2019:

- Utveckla regional insamling och återvinning av fett/matolja från hushåll
- Utveckla regional insamling och omhändertagande av textilier och liknande för återanvändning och återvinning

Av ovan delmål framgår av årsredovisningen att en undersökning har genomförts för att öka incitament att ersätta latrin med annan hantering. Avseende textilinsamlingen finns detta på en av återvinningscentralerna och utredning pågår för att införa detta på ytterligare tre.

Iakttagelse

Endast två åtgärder hade tidsplan år 2019 för utvärdering. I årsredovisningen kommenteras åtgärd men inte utfallet för dessa åtgärder eller uppfyllnadsgrad av de övergripande målen. Slutavstämning av målen görs i samband med planperiodens slut dvs 2022.

Vår uppfattning är att SÅM bör utveckla beskrivningen av verksamhetsmålen och dess resultat och måluppfyllelse i årsredovisningen. Kommunalförbundet bör utvärdera fler verksamhetsmål i samband med årsbokslutet.

Finansiella mål

Direktionen har inte beslutat om några finansiella mål. Då direktionen inte har beslutat om något finansiellt mål medför det att vi saknar underlag för att uttala oss huruvida förbundet bedriver verksamhet i linje med ekonomiskt hushållning avseende de finansiella målen.

2.5 Balanskravet

Vi har noterat att förbundet ej utreder balanskravet.

Det balanserade resultatet är enligt resultaträkningen ca +0,9 mkr. Resultatet innehåller ej några realisationsvinster som ska justera resultatet för balanskravsutredningen. Föregående år redovisade förbundet en vinst om 0,1 mkr och året före dess en förlust om -0,6 och således var balanskravet ej uppfyllt föregående år. Enligt 11 kap 11 § LKBR anges att om balanskravsresultatet är negativt för ett visst räkenskapsår ska det regleras under de närmast följande tre åren. Årets resultat om +0,9 mkr har återställt det egna kapitalet och tidigare förluster har därmed återställts.

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients' most complex business challenges. To learn more about how Deloitte's approximately 244,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.